SPOMENICA

ZA

DRŽAVNU NARODNU
OSNOVNU ŠKOLU

U

Kunju

N. Z. H Zgb. — 38-47

Na lijevoj obali rijeke Raše uzdiže se maleno selo Žmuj, naseljeno isključivo Hrvatima, gdje se u davnini pa sve do dana današnjeg nijek čula hrvatska riječ - odjekivala uzvišenom ljepotom narodnih pjesama drage čakavštine

Selo u davnini nije imalo svoje škole, već djeca još prije I. svjetskog rata polaze školu u obližnje selo Barbići, gdje je bio nastavni jezik hrvatski. Dolaskom fašizma škola u Barbići je zatvorena, a otvorena je (također u Barbići) talijanska škola. Narod je sa velikim bolom u duši slao djecu u tu školu, gledajući kako im tuđinci nastoje otkinuti od rodne grude njihove mlade generacije.

1933 god. otvorena je škola u samom selu Žmuj, također talijanska, koja je radila sve do kapitulacije Italije 1943. Tada je rad prekinut, a sve veliko i malo diže se i ponosno narodno oslobodilačku vojsku. U toku borbe 1944. otvorena je u selu partizanska škola, u kojoj je radila domaća učiteljica Milka Babić. Pod vrlo teškim prilikama radila je škola

4 mjeseca. Uvijek u opasnosti, da ih neprijatelj zatječe u radu, djeca su bježala i sakrivala pisanke, da opet kad prođe opasnost nastave dalje sa radom. Nije bilo za to posebno nabavljenih knjiga i pisanka, već se koristilo što je moglo poslužiti u te svrhe.

Uz prekid od 20 dana nastavila je rad učiteljica Perih Fedora. Uvjeti za rad postajali su iz dana u dan sve teži, ali uz veliku pomoć naroda ipak je rad održan 6 mjeseci. Nakon toga moralo se prekinuti s radom, jer su neprijateljske ofenzive nastale. Tako djeca nisu do oslobođenja polazila nikud u školu, dok je opet u listopadu 1945 otvorena i redovno nastavila hrvatska škola u Kunju.

Školska godina 1945/46

Uređenje škole:

Škola je smještena u privatnoj zgradi, gdje je prije bila talijanska škola. Škola ima 4 razreda i 2 odjeljenja

I. odjeljenje – I. i II. razred
II. –"– – III. i IV. –"–

Nastavnik je jedan: Vinceković Mira

Tako najvažniji školski namještaj kao: klupe ploče peć stolice ostale su sačuvane i prekrpe, a ostale manje opravke (kao kićenje, popravak vratiju peći) narod je sam uredio, tako da se u listopadu moglo nesmetano pristupiti radu.

Rad škole:

Redovni upisi dorasle djece za školu, kao i u opće svih obveznika izvršen je 2 listopada 1945 god. a redovnim radom počela je škola 3. listopada. U početku, rad je bio vrlo otežan, a razlog je bio taj što djeca iako su već prije imala nekoliko mjeseci hrvatsku školu, ipak su ostala veliku manjinu, zapravo nisu se mogla naći u prelazu iz talijanske škole koja im je bila uvijek strana, u hrvatsku, gdje su čula svoju hrvatsku dragu riječ. Glavna je dakle poteškoća bila dosljno ne poznavanje jezika, tako, da je prošlo dulje vremena, dok su djeca u školi naučila riječi najpotrebnije, da hrvatski izraze svoje misli. Sve kasnije, već oko Božića moglo se pristupiti ozbiljnijem radu u radu prema razredima. To je jedan od glavnih razloga, da u ovoj školskoj godini nastavni plan i program nije obrađen, tako isto je to predviđeno. A drugi razlog je taj što škola nema nikakvih pomoćnih nastava, učila, a nije bilo niti zadovoljavajućih vježbi pojedine razrede.

Radno vrijeme bilo je za III. i IV. razred prije podne, a za I. i II. razred poslije podne. Izvanredna nastava tokom školske godine nije bila, osim tečaja ručnih prazника.

Pohađanje škole tokom cijele školske godine nije bilo na željenoj visini, a naročito je polazak u proljeće, a razlog su bili poljski radovi.

Od 49 obveznika (20 muških i 29 ženskih), polazilo je bilo 44 (16 muških 28 ženskih). Pored roditeljskih sastanaka, koji su tokom godine održani, a bilo ih je nastojalo se, da se roditeljima naglasi važnost, da bi se poboljšao polazak u školu, kao i to, da roditelji koji nisu nikada slali svoju djecu to svakako učine, međutim ako je to od vremena do vremena makar i nešto pridonijelo poboljšanju ipak nije bilo onako kako je poželjno.

Učenici imaju svoju pionirsku organizaciju, održavali su svoje sastanke, i može se reći, da je baš preko tih sastanaka postignuta veća disciplina u školi, kao i bolji napredak u samom radu. Naročito se to opazilo u toku prvomajskog takmičenja. Veliki broj učenika takmičio se u sastavljanju dopisa za zidne novine, koje su bile u školi, a izdane su 7 brojeva. Pioniri su tokom godine priredili 3 proslave, koje su bile uvijek lijepo posjećene, jer su roditelji sa razumijevanjem pratili njihov rad.

Škola ima male knjižnicu koja do sada broji 10 knjiga i 5 časopisa za djecu.

U veljači otvoren je tečaj za nepismene u početku bio je jedan polaznik, a kasnije nitko jedan, tako, da je rad morao biti prekinut.

15. veljače otpočeo je radom tečaj za hrvatski jezik. Bio je razmjerno velik broj polaznika do najčešće trećina, a onda je pohađanje bilo sve manje zbog proljetnih radova, dok konačno zbog toga moralo se prekinuti sa radom, tako, da niti jedan tečaj nije završen uspjehom.

30-tim lipnjem malenom završenom večanosti
vršeno je dijeljenje svjedodžbi, a time i završena
šolska godina 1945./46.

Školska godina 1946./47.

Uređenje škole:

Škola je i ove školske godine bila smje-
ena u privatnoj zgradi. Učionica u toj zgradi ne od-
vara svrsi, jer je premalena. Škola imade 5 razreda
2 odjeljenja i to:

1. odjeljenje I. i II. razred
2. odjeljenje III., IV. i V. razred

Škola imade namještaj koji je u dobrom
anju. Jedino manjka ormar i stol. U toku školske
dine izvršeni su neki radovi na uređenju škole. Prije
škola bila smještena u privatnoj zgradi, gdje je za
upacije bila talijanska škola, no kasnije bila je prese-
a u druge privatne zgrade. Tu su bili porušeni neki
ovi, da bi se učionica povećala, a na tom radu sud-
vao je narod iz sela.

Rad škole:

počela, redovito 1 rujna. Obuka je u ovoj školskoj godini
ercović Mira, učiteljica. Obuka se održavala do
nca, t. j., do božićnih praznika. Tta je nastavnica
la dala ostavku i škola je prestala sa radom. Tako
buka nije održala do 21. veljače kada je na ove
e došla učiteljica Klanopačev Marija, koja je na
olu bila premještena iz Posavskih Podgajaca,
Županja. Redovita obuka započela je 23. veljače.

Rad je bio vrlo teškoć, budući je prijašnja nas-
nica radila bez volje i interesa. Zato su djeca imala
malo znanja. Uz to je teškoća u radu bila i ta što
buka bila 2 mj. prekinuta, pa su djeca mnogo toga
ovila. Godišnjeg rasporeda grade prema

nastavnom programu nije bilo, te se tek onda novi sastavio. Radilo se po suženom minimalnom programu i planu, tako da su djeca na kraju školske godine dobila svekupno gradivo.

Nastavnica je osjećala nedostatak priručnika i učila što joj je otežavalo rad. Mnogo učila je ista nastavnica učinila sama, a nešto je prikupila u zajednici s djecom, razvijajući tako kod djece samoću. Tako je do kraja školske godine skupljena zbirka kamenja i uda, zbirka kukaca, herbarij i razna pomagala za nastavu geometrije i računa.

Po dolasku nastavnice djeca su vrlo slabo vladala čistim hrvatskim jezikom. Napose to se opažalo kod I. i II. razreda, što je posljedica toga, da se početnoj stvarnoj nastavi sa mnom hrvatskom jeziku, nije polagalo dosta pažnje, i ako je ovdje potrebno baš početnoj stvarnoj nastavi posvetiti najpažnje, jer je to kraj koji je prije polazio talijanske škole, kojima se nametalo, da Hrvati zaborave svoj materinji jezik.

Obuka se održavala tako da je III., IV. i V. razred imao prijepodnevnu, a prvi i drugi razred poslije podnevnu obuku.

Prekid je samije bio samo za uskrsnih praznika koji su trajali 5 dana. Isto je prekid bio od 7.-9. travnja kada je učiteljica bila na dopustu radi selidbe.

Polazak škole bio je prilican do proljeća, kad su nastupili proljetni poslovi nakon čega se smanji. Za pobolšanje polaska poduzete su mjere prema roditeljskih sastanaka i prosvjetnog odbora. Roditeljski sastanci redovito su bili sazivani, ali je odziv bio vrlo slab.

Na školi je bilo 54 obveznika (muški 23, žene 31) polaznika na kraju školske godine bilo je

Postojala je tokom školske godine i pionirska organizacija, ali je imala dosta slabo rukovodstvo od omladine, pa zbog toga je malo pomagala rad u školi. Pionири su unatoč slabog rukovodstva sa strane omladinske organizacije s postojanjem nastavnice izdavali zidne novine i osnovali 4 kružoca. Ovi kružoci su sobito mnogo doprinijeli napredku pionira u školi. Samo pionири nе s voljom u kružocu radili, pa zato niti uspjeh nije izostao.

Škola imade nastavničku knjižnicu s 25 knjiga, učeničku sa 103 knjige. Tokom školske godine provedeno je izdavanje knjiga učenicima koji su ih rado čitali.

U mjesecu ožujku otvoren je tečaj za nepismene. Isto je u početku 7 polaznika, ali se kasnije broj smanjio na 3 polaznika uslijed poljskih poslova. Tako ih je završilo samo troje.

Dne 19. lipnja drug Lucić, kotarski prosvjetni referent pregledao je rad škole.

30-tim lipnjem završena je školska godina svečanom svečanosti kada su učenicima pročitane ocjene, a svjedodžbe će se naknadno podijeliti.

Školska godina 1947./48.

Rad u školi:

U ovoj školskoj godini obuka nije započela na vrijeme zbog nepoznatih razloga. Učitelj bio je Đurđek Ivan. O njegovom radu u školi nije ostalo nikakvih zabilježaka, pa prema tome ne može se ništa u ovu knjigu ništa. Znade se samo to da je škola dobila dosta nastavnih sredstava, a povećala se kako učeničca tako i nastavničca knjižnica. O kombinaciji odjeljenja ništa se ne zna, već mogu nagađati, da je u prvom odjeljenju bio II. i IV. raz, a u drugom I. i III. raz.